

REFERAT Økonomiudvalget 2014-2017 d. 01-11-2017

Mødedato Onsdag d. 01. november 2017 kl. 16:45

Mødested Ekstraordinært økonomiudvalgsmøde

Indholdsfortegnelse

Odense Bys Museers overgang til selveje.....	3
--	---

Punkt 1: Odense Bys Museers overgang til selveje

19.03.00-A00-151-17

Resume

På byrådsmødet den 19/4 2017 besluttede byrådet at igangsætte omdannelse af det nuværende Odense Bys Museer til en selvejende institution. Formålet med omdannelsen er at sikre Odense Bys Museer de bedste rammer for at kunne udvikle sig til en stærk kulturinstitution med mulighed for at udvikle nye samarbejdsmuligheder, blandt andet i forbindelse med opførelsen af det nye H.C. Andersens Hus (museum).

By- og Kulturforvaltningen har siden byrådets beslutning arbejdet med at afklare en række praktiske og juridiske forhold.

På grundlag heraf fremlægges i overensstemmelse med byrådssagen fra den 19/4 2017 stiftelsesdokument for den selvejende institution Odense Bys Museer samt nye vedtægter for institutionen.

Den nye selvejende institution Odense Bys Museer stiftes pr. 1/1 2018.

Med henblik på registrering af den nye selvejende institution i Erhvervsstyrelsen udpeges en midlertidig bestyrelse for perioden 1/1 2018 til 31/1 2018. I henhold til Stiftelsesdokumentet sammensættes den midlertidige bestyrelse således, at et medlem er udpeget af Odense Kommune, et medlem er udpeget af Syddansk Universitet, og et medlem er udpeget af Organisationen af Danske Museer.

Byrådet skal udpege to medlemmer til den egentlige bestyrelse valgt blandt byrådsmedlemmerne. Dette valg sker i forbindelse med det nye byråds konstituering den 13/12 2017.

I forbindelse med byrådets behandling den 19/4 2017 fremgik det af sagsfremstillingen, at Odense Kommunes ejendomme og effekter forbundet med driften af Odense Bys Museer udlånes til den nye institution. Dette forhold foreslås ændret på to områder.

For det første foreslås museets samlinger og genstande, herunder rettigheder/varemærker, overdraget til den nye selvejende institution. Et statsanerkendt museum som Odense Bys Museer skal for at opretholde statsanerkendelsen opfylde en række betingelser i Museumslovens § 14, herunder være i besiddelse af relevante museumsgenstande og -samlinger.

For det andet foreslås arealerne og bygninger i Den Fynske Landsby og Carl Nielsens Barndomshjem samt værdien af forpagtningsaftale for Sorte Kro overdraget fra Odense Kommune til den selvejende institution med henblik på at sikre, at den selvejende institution har den nødvendige egenkapital og en positiv åbningsbalance i forbindelse med stiftelsen af institutionen.

I vedtægterne er det i overensstemmelse med Museumslovens § 14, stk. 1, nr. 3, beskrevet, at Odense Kommune som museets hovedtilskudsyder skal godkende museets vedtægter og eventuelle senere vedtægtsændringer. Ligeledes skal Odense Kommune sammen med Slots- og Kulturstyrelsen godkende institutionens eventuelle opløsning.

Godkender byrådet, at Odense Bys Museer etableres som selvejende institution med de vedhæftede vedtægter og stiftelsesdokument, vil Odense Kommune, som beskrevet i byrådssagen af 19/4 2017, afgive sin nuværende bestemmende indflydelse på museets drift og værdier. Der vil dog naturligvis – i overensstemmelse med tilsvarende andre selvejende institutioner – blive udarbejdet en driftsaftale, hvori det fremgår, hvilke forpligtelser den selvejende institution har over for kommunen, herunder formål og målsætninger, som den selvejende institution skal forfølge i sit arbejde.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Odense Bys Museer er inde i en positiv udvikling med stadigt stigende besøgstal, ikke mindst fra udlandet, flere eksterne bevillinger til udstillinger, forskning og opførelsen af det nye H.C. Andersens Hus, der skal stå færdigt i 2020. Denne udvikling forventes at kunne forstærkes gennem Odense Bys Museers overgang til selveje, som vil betyde flere og nye muligheder for at skaffe ekstern finansiering, forøge samarbejdet med erhvervslivet lokalt og nationalt og skabe nødvendig fleksibilitet i arbejdet med at trække endnu flere turister til byen. Forøgede eksterne indtægter og en større turisttilstrømning vil skabe flere arbejdspladser og give afkast til byens øvrige virksomheder.

Der skabes flere virksomheder og arbejdspladser

Udviklingen af de store museer i Aarhus, Aros, Den Gamle By og Moesgaard, der alle er selvejende, viser, at antallet af afledte arbejdspladser øges i takt med flere besøgende og større aktivitet. Dette gælder både for servicepersonale og for personer med længerevarende uddannelser.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Stiftelsesdokument for den selvejende institution Odense Bys Museer.
2. Vedtægter for den selvejende institution Odense Bys Museer.
3. Overdragelse af Carl Niensens Barndomshjem og arealerne ved Den Fynske Landsby ekskl. besøgscenter og P-arealer.
4. Overdragelse af inventar, udstillinger m.m. for Odense Bys Museer samt værdien af forpagtningsaftale for Sortebro Kro.
5. Udpegning af afdelingschef for Fritid og Kultur, Martin Petersen, til den midlertidige bestyrelse.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Odense Bys Museer er et statsanerkendt museum under museumsloven og ejet af Odense Kommune. Hovedparten af de statsanerkendte museer i Danmark er selvejende institutioner, og dette giver en klarhed med hensyn til bestyrelsens og ledelsens ansvar og opgaver.

I forbindelse med planerne for det kommende nye H.C. Andersens Hus undersøgte forskellige modeller for driften heraf. I den forbindelse stod det klart, at en overgang til selveje for Odense Bys Museer ville give de bedste muligheder for at udvikle Odense Bys Museer til en stærk kulturinstitution med mulighed for at udnytte nye samarbejdsmuligheder. Tillige var det ud fra en samlet betragtning den mest hensigtsmæssige model set i lyset af det forestående byggeri af det nye H.C. Andersens Hus.

Et af de elementer, der indgik i anbefalingen om, at Odense Bys Museer skulle udskilles som selvejende institution fremfor at forblive kommunalt, var spørgsmålet om moms-mæssige forhold. Der udestod i april 2017 en udtalelse/tilkendegivelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet vedrørende en fravalgt model for mulig fremtidig organisering af Odense Bys Museer. Der er nu kommet en foreløbig mundtlig tilkendegivelse fra ministeriet. Dette ændrer dog ikke forvaltningernes fortsatte anbefaling af museets overgang til selveje grundet de i sagen beskrevne årsager.

På byrådets møde den 19/4 2017 besluttede byrådet at iværksætte omdannelsen af det nuværende Odense Bys Museer til en selvejende institution. Forud for realiseringen heraf skulle der afklares en række praktiske og juridiske forhold. Dette arbejde er gennemført af By- og Kulturforvaltningen forud for denne sag.

I sagen til byrådet den 19/4 2017 var det anført, at byrådet senere ville blive forelagt en sag om stiftelse af den selvejende institution Odense Bys Museer, herunder vedtægter og udpegning til bestyrelsen.

Stiftelse

Stiftelsesdokumentet er en forudsætning for, at den nye selvejende institution kan blive registreret i Erhvervsregisteret, dokumentet er vedlagt sagen som bilag. Med henblik på registrering i Erhvervsstyrelsen umiddelbart efter byrådets godkendelse af stiftelsen udpeges en midlertidig bestyrelse for perioden 1/1 2018 til 31/1 2018. Denne indskrives i stiftelsesdokumentet, der går til registrering i Erhvervsstyrelsen medio november 2017. På det tidspunkt er den egentlige bestyrelse endnu ikke udpeget. Den midlertidige bestyrelse fremgår af Stiftelsesdokumentet og består af et medlem udpeget af Odense Kommune, et medlem udpeget af Syddansk Universitet og et medlem udpeget af Organisationen af Danske Museer. By- og Kulturforvaltningen foreslår afdelingschef for Fritid og Kultur, Martin Petersen, som Odense Kommunes repræsentant i den midlertidige bestyrelse af hensyn til at sikre opstarten og overgangen for museets overgang til selvejende institution.

Den nye selvejende institution Odense Bys Museer stiftes pr. 1/1 2018.

Vedtægter

Vedtægter for den selvejende institution Odense Bys Museer er udarbejdet i henhold til Museumsloven og tilhørende bekendtgørelse, Kulturministeriets notat om God Ledelse i Selvejende Kulturinstitutioner og standardvedtægter for museer udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen. Vedtægterne er vedlagt sagen som bilag.

Jf. vedtægterne skal Odense Byråd udpege to medlemmer til den egentlige bestyrelse for en valgperiode fra 1/2 2018 til 31/12 2021. Udpegningen vil ske i forbindelse med det nye byråds konstituering den 13/12 2017. Det fremgår af vedtægterne, at de af byrådet udpegede medlemmer ikke kan udpeges som formand. Denne bestemmelse er indsat for at skabe klarhed over forventningen til bestyrelsen og formandens rolle og udformet på baggrund af Kulturministeriets notat om God Ledelse i Selvejende Kulturinstitutioner, hvori det anbefales, at bestyrelsen og formanden er uafhængig af særinteresser, og alene varetager institutionens interesser.

I henhold til Museumsloven skal museets vedtægter og eventuelle senere vedtægtsændringer godkendes af museets hovedtilskudsyder. Dette er videreført i institutionens vedtægter, hvor Odense Kommune som hovedtilskudsyder skal godkende eventuelle vedtægtsændringer. Ligeledes skal Odense Kommune sammen med Slots- og Kulturstyrelsen godkende institutionens eventuelle opløsning.

Af vedlagte forslag til vedtægter skal det endvidere bemærkes, at det foreslås, at bestyrelsen i den selvejende institution kan vælge at fastsætte et sædvanligt vederlag for bestyrelsesarbejdet.

Godkender byrådet, at Odense Bys Museer etableres som selvejende institution med de vedhæftede vedtægter og stiftelsesdokument, vil Odense Kommune, som beskrevet i byrådsagen af 19/4 2017, afgive sin nuværende bestemmende indflydelse på museets drift og værdier. Der vil dog naturligvis – i overensstemmelse med tilsvarende andre selvejende institutioner – blive udarbejdet en driftsaftale, hvori det fremgår, hvilke forpligtelser den selvejende institution har over for kommunen, herunder formål og målsætninger, som den selvejende institution skal forfølge i sit arbejde.

Overdragelse af samlinger, genstande og ejendomme

I forbindelse med byrådets behandling den 19/4 2017 fremgik det af sagsfremstillingen, at Odense Kommunes ejendomme og effekter forbundet med driften af Odense Bys Museer udlånes til den nye institution. Dette forhold foreslås ændret på to områder.

For det første foreslås museets samlinger og genstande, herunder rettigheder/varemærker, overdraget til den nye selvejende institution. Et statsanerkendt museum som Odense Bys Museer skal for at opretholde statsanerkendelsen opfylde en række betingelser i Museumslovens § 14. Det er vurderingen, at en overdragelse alene af inventar og medarbejderforpligtelser i forbindelse med museets overgang fra kommunal til selvejende ikke opfylder kriterierne for opretholdelse af statsanerkendelsen, hvorfor en overdragelse af samlinger, genstande og bygninger af museal karakter er nødvendig. Med bygninger forstås i den henseende husene i Den Fynske Landsby og Carl Nielsens Barndomshjem. Se endvidere nedenfor. Kulturministeriet har den 25/10 2017 telefonisk bekræftet ovenstående vurdering og suppleret med, at en kommune ikke kan eje museumsgenstande, hvis ikke den ejer et statsanerkendt museum.

Samlingen værdiansættes ikke i overdragelsen, da der efter Museumsloven ikke kan rådes herover, ligesom det regnskabsmæssigt ikke indgår som aktiver, der værdiansættes og dermed afskrives i Odense Kommunes regnskab. Samlingerne har selvfølgelig reelt set en betydelig værdi, der dog er særdeles vanskelig umiddelbart at vurdere. Det vurderes dog med betydelig usikkerhed, at værdien udgør ca. 100 mio. kr. Ved samlingernes overdragelse vil der i åbningsbalancen blive henvist til Slots- og Kulturstyrelsens nationale samlingsregister, hvor hele Odense Bys Museer jf. museumsloven er registreret. Samlingen omfatter p.t. ca. 300.000 genstandsnumre, hvoraf flere numre omfatter mere end én genstand. En skønsmæssig vurdering af samlingens totalværdi vil fremgå af åbningsbalancen. I forhold til Odense Kommunes disposition over samlingen ved institutionens ophør følger det af Museumsloven og institutionens vedtægter, at dette skal ske efter forhandling med Kulturministeriet.

Det bemærkes i forhold til åbningsbalancen og oversigt over genstande og samlinger, at disse fortsat er under udarbejdelse og derfor ikke er vedlagt sagen. Som det fremgår af stiftelsesdokumentet, vil bilagene blive vedlagt ved fremsendelsen til Erhvervsstyrelsen i forbindelse med registreringen.

For det andet foreslås følgende overdraget fra Odense Kommune til den selvejende institution: Carl Nielsens Barndomshjem, værdien af forpagtningsaftale for Sortebro Kro, den samlede matrikel med arealerne og bygninger i Den Fynske Landsby ekskl. besøgscenter og P-arealer. Overdragelsen sker med henblik på at sikre, at den selvejende institution har den nødvendige egenkapital og en positiv åbningsbalance i forbindelse med stiftelsen af institutionen. Ejendomsværdien vurderes at udgøre knap 4.000.000 kr., mens indtægten fra forpagtningsaftalen udgør årligt minimum 400.000 kr. Der udarbejdes og tinglyses i forlængelse heraf en deklaration på ejendommene, hvori den selvejende institutions benyttelse og eventuel afståelse af ejendommene indskrænkes, og Odense Kommune gøres påtaleberettiget i forhold hertil. Alle øvrige ejendomme – herunder Møntergården, H.C. Andersens Hus og Barndomshjem som de primære - forbliver i Odense Kommunes ejerskab, og der udarbejdes lokale- og lejeaftaler for hver enkelt ejendom.

For så vidt angår besøgscentret og P-arealerne, er disse en del af den samlede matrikel for Den Fynske Landsby. Disse søges derfor udmatrikuleret med henblik på at forblive Odense Kommunes ejendom på lige fod med øvrige ejendomme. Såfremt dette måtte vise sig ikke at kunne lade sig gøre af juridiske, matrikulære eller praktiske grunde, vil besøgscentret og P-arealerne som en del af den samlede matrikel blive overført til Odense Bys Museer.

Overdragelse af medarbejdere

I forbindelse med oprettelsen af Odense Bys Museer som selvejende institution virksomhedsoverdrages samtlige medarbejdere ansat i Odense Bys Museer til den nye juridiske enhed – herunder også fleksjobansatte. Dette gælder dog ikke tjenestemandsansatte, som forbliver ansatte i Odense Kommune, men udlånes til Odense Bys Museer.

I forhold til ansatte i seniorjob kan disse i henhold til reglerne for seniorjob ikke overføres til en enhed udenfor kommunalt regi. De tilbydes derfor andet seniorjob i Odense Kommune.

Liste over overdragne medarbejdere vedlægges ved fremsendelsen til Erhvervsstyrelsen i forbindelse med registreringen af den selvejende institution.

Kommunal støtte og udarbejdelse af driftsaftale

Efter overgangen til selvejende institution vil den eksisterende bevilling til museer i Odense Kommune blive konverteret til et blivende tilskud til museumsaktiviteter. For at sikre, at det kommunale tilskud alene gives til lovlige kommunale formål, udarbejdes – i lighed med øvrige selvejende kulturinstitutioner i Odense Kommune - en driftsaftale med den selvejende institution, hvori det kommunale tilskuds størrelse fremgår, og hvilke forpligtelser institutionen har over for kommunen i forhold til modtagelsen af tilskuddet.

Driftsaftale udarbejdes, når den selvejende institution er registreret ved Erhvervsstyrelsen.

Økonomi

Sagen har ikke konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Den eksisterende bevilling til museer i Odense Kommune konverteres til et blivende tilskud til museumsaktiviteter under Kultursekretariatet. Der sker dermed en intern omplacering af budgetter i By- og Kulturforvaltningen, herunder også i forhold til ejendomsudgifter. Eventuelle budgetomplaceringer mellem By- og Kulturforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Borgmesterforvaltningen vil indgå i kommende budgetopfølgningssager.

Eksisterende museumsbygninger og jordarealer forbliver Odense Kommunes ejendom og stilles vederlagsfrit til rådighed for Odense Bys Museer.

De historiske bygninger i Den Fynske Landsby er museumsgenstande og overføres til den selvejende institution. Det samme gælder jordarealet matr.nr. 4A, Hjallesø by, som rummer Den Fynske Landsby, og Carl Nielsens Barndomshjem, Odensevej 2A, Nr. Søby, 5792 Årslev. Overdragelsen af disse aktiver sker med henblik på at sikre egenkapital og en positiv åbningsbalance for den nye selvejende institution. Overdragelsen medfører en tilsvarende nedskrivning af Odense Kommunes aktiver.

Endvidere overdrages inventar, udstillinger, samt værdien af forpagtningsaftale for Sortebro Kro til den selvejende institution. Ejendomsværdien vurderes at udgøre knap 4.000.000 kr., mens indtægten fra forpagtningsaftalen udgør årligt minimum 400.000 kr.

Der udarbejdes og tinglyses i forlængelse heraf en deklaration på ejendommene, hvori der bestemmes nogle indskrænkninger i den selvejende institutions rådighed over ejendommene, særligt med hensyn til benyttelse og afståelse. Odense Kommune er påtaleberettiget i henhold til deklarationen.

Alle øvrige ejendomme forbliver i Odense Kommunes ejerskab, og der udarbejdes lokale- og lejeaftaler for hver enkelt ejendom.

Bilag

Vedtægter for Odense Bys Museer fra 2018 - version 26. oktober 2017

Stiftelsesdokument for Odense Bys Museer som selvejende institution - version 26. oktober 2017